

ΥΠΟΘΕΣΗ Ρ. κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ Ρ. κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ
(Προσφυγή υπ' αριθμ.: 13251/07)

ΑΠΟΦΑΣΗ (Τύποις και Ουσία)

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

11^η Δεκεμβρίου 2014

*Η απόφαση αυτή είναι οριστική. Ενδέχεται να υποστεί
τυπικές αλλαγές.*

Συμβούλιο της Ευρώπης

ΥΠΟΘΕΣΗ Ρ. κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

Στην υπόθεση Ρ. κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζοντας σε επιτροπή αποτελούμενη από:

Την MirjanaLazarovaTrajkovska, *Πρόεδρο*,

Τον Λίνο-Αλέξανδρο Σισιλιάνο,

Την KsenijaTurković, *Δικαστές*,

Καθώς και από τον SørenPrebensen, *ασκούντα καθήκονταΑναπληρωτή Γραμματέα του Διοικητικού Τμήματος*,

Αφού διασκέφθηκε σε Δικαστικό Συμβούλιο,την 18η Νοεμβρίου 2014,

Εκδίδει την παρακάτω απόφαση, η οποίαελήφθη κατά την ίδια ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση προέκυψε μετά από την στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας προσφυγή(υπ' αριθμό 13251/07), η οποία υπεβλήθη από έναν Αλβανό υπήκοο, τον Κύριο J. P. («Ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον τουΔικαστηρίου την 22η Μαρτίου 2007, δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («Η Σύμβαση»).

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («Η Κυβέρνηση») αντιπροσωπεύθηκε από τους εντεταλμένους του αντιπροσώπου της, την Κυρία Μ.Βέργου, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και τον Κύριο Ι. Μπακόπουλο, Δικαστικό Αντιπρόσωπο του Νομικού

ΥΠΟΘΕΣΗ Ρ. κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

Συμβουλίου του Κράτους. Παρόλο που η Αλβανική Κυβέρνηση ενημερώθηκε για το δικαίωμά της να λάβει μέρος στην διαδικασία (άρθρο 36 § 1 της Σύμβασης και άρθρο 44 § 1 του Κανονισμού) δεν απάντησε.

3. Την 6^η Μαΐου 2011, η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ**Οι συνθήκες της κρινόμενης υπόθεσης**

4. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1949 και κατοικεί στην Κω.

5. Την 19^η Μαρτίου 1999, ο γιός του προσφεύγοντος, 23 ετών, απεβίωσε σε ένα εργατικό ατύχημα, το οποίο συνέβη σε εργοτάξιο κοντά σε ένα ξενοδοχείο.

1, Η ποινική διαδικασία κατά των φερομένων ως υπευθύνων για τον θάνατο του γιού του προσφεύγοντος

6. Σε απροσδιόριστη ημερομηνία του έτους 1999, ασκήθηκαν ποινικές διώξεις κατά του ιδιοκτήτη του ξενοδοχείου (εφεξής καλούμενου «Γ.Κ.») και του εργολάβου (εφεξής καλούμενου «Μ.Γ.») για ανθρωποκτονία εξ' αμελείας, του γιού του προσφεύγοντος και για τραυματισμό των δύο άλλων εργατών. Ο προσφεύγων παρίστατο ως πολιτικώς ενάγων κατά την διαδικασία.

7. Την 10^η Μαΐου 2000, το Δικαστικό Συμβούλιο του Πλημμελειοδικείου της Κω παρέπεμψε σε δίκη τους κατηγορούμενους. Ορίστηκε δικάσιμος για την 16^η Νοεμβρίου 2001.

8. Μετά από τέσσερις αναβολές της υπόθεσης, η δικάσιμος διεξήχθη την 6^η Σεπτεμβρίου 2003, οπότε και το Τριμελές Πλημμελειοδικείο της Κω καταδίκασε τους κατηγορούμενους

ΥΠΟΘΕΣΗ Ρ. κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

(απόφαση υπ' αριθμόν 1299/2003). Οι κατηγορούμενοι εφεσίβαλαν την εν λόγω απόφαση.

9. Την 14^η Μαΐου 2004, το Εφετείο της Κω μείωσε τις επιβληθείσες στον Γ.Κ. και στον Μ.Γ. ποινές.

10. Σε απροσδιόριστη ημερομηνία, ο Μ.Γ. προσέφυγε στον Άρειο Πάγο.

11. Την 12^η Δεκεμβρίου 2006, ο Άρειος Πάγος ακύρωσε εν μέρει την απόφαση του Εφετείου (Απόφαση υπ' αριθμόν 2087/2006).

12. Την 14^η Νοεμβρίου 2007, το Εφετείο της Κω, εκδίδοντας απόφαση, μετά από την αναπομπή από τον Άρειο Πάγο, απήλλαξε τον Μ.Γ. (Απόφαση υπ' αριθμόν 1/2007).

2. Η αστική διαδικασία αποζημίωσης

13. Την 14^η Σεπτεμβρίου 2000, ο προσφεύγων, η σύζυγός του και οι άλλοι δύο γιοί τους προσέφυγαν στα αστικάδικαστήρια εγείροντας μία αγωγή αποζημίωσης κατά των Γ.Κ. και Μ.Γ.

14. Την 1η Μαρτίου 2002, το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών κατάργησε τη δίκη που αφορούσε τον Γ.Κ., επειδή έλαβε υπόψη του το γεγονός, ότι οι εγκαλούντες είχαν εν τω μεταξύ παραιτηθεί από τις απαιτήσεις τους κατ' αυτού. Εν συνεχεία, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε, ότι ήταν αναρμόδιο για τα υπόλοιπα κεφάλαια της αγωγής και παρέπεμψε την υπόθεση στο Πρωτοδικείο Αθηνών (Απόφαση υπ' αριθμόν 1664/2002).

15. Την 23^η Μαρτίου 2005, το Πρωτοδικείο ανέβαλε την εξέταση της υπόθεσης, ώστε να υποβάλλουν οι αντίδικοι τις σχετικές διατάξεις του αλβανικού δικαίου, μέσω του Ελληνικού

ΥΠΟΘΕΣΗ Ρ. κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

Ινστιτούτου Διεθνούς και Αλλοδαπού Δικαίου (Απόφαση υπ' αριθμόν 567/2005).

16. Την 9^η Μαΐου 2007, το εν λόγω δικαστήριο προσδιόρισε, ότι εν προκειμένω ήταν εφαρμοστέο το ελληνικό δίκαιο. Επομένως, κατά την άποψη του δικαστηρίου, η προαναφερθείσα αναβολή της εξέτασης της υπόθεσης είχε εσφαλμένα διαταχθεί. Το δικαστήριο διέταξε επίσης την επανάληψη της συνεδρίασης, επειδή ο Μ.Γ. έπρεπε να παραστεί ενώπιόν του, ώστε να καταθέσει ενόρκως (Απόφαση υπ' αριθμόν 1059/2007).

17. Την 30^η Απριλίου 2008, το δικαστήριο έκρινε εν μέρει παραδεκτή την αγωγή και επιδίκασε στον προσφεύγοντα και στην σύζυγό του αποζημίωση 50.000 ευρώ και σε κάθε ένα από τα τέκνα τους το ποσό των 30.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που είχαν υποστεί (Απόφαση υπ' αριθμόν 1044/2008).

18. Την 4^η και την 17^η Φεβρουαρίου 2009, ο προσφεύγων και οι αντίδικοι αντίστοιχα εφесίβαλαν την παραπάνω απόφαση.

19. Την 30^η Ιουνίου 2010, το Εφετείο Αθηνών επικύρωσε την απόφαση, αναφορικά με το επιδικασθέν ποσό για τον προσφεύγοντα και για την σύζυγό του και μείωσε το επιδικασθέν ποσό για τους γιους τους (Απόφαση υπ' αριθμόν 3651/2010).

20. Την 10^η Νοεμβρίου 2010, οι αντίδικοι προσέφυγαν στον Άρειο Πάγο.

21. Την 24^η Μαΐου 2012, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναίρεσης (Απόφαση υπ' αριθμόν 838/2012).

ΥΠΟΘΕΣΗ Ρ. κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

Ημερομηνία κατά την οποία δημοσιεύτηκε αυτή η απόφαση δεν προκύπτει από την δικογραφία.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

22. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται, ότι η διάρκεια των διαδικασιών της υπόθεσης παρέβλεψε την αρχή της «λογικής προθεσμίας», όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο ορίζει τα εξής:

«Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου, (...) το οποίο θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)».

A. Επί του παραδεκτού

23. Το Δικαστήριο διαπιστώνει, ότι αυτή η αιτίαση δεν είναι προδήλως αβάσιμη, υπό την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης. Το Δικαστήριο σημειώνει επιπλέον, ότι αυτή η αιτίαση δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας*1. Περίοδοι που πρέπει να ληφθούν υπόψη***(α) Η διαδικασία ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων**

24. Η περίοδος προς εξέταση άρχισε σε απροσδιόριστη ημερομηνία το έτος 1999, όταν ο προσφεύγων παρίστατο ως πολιτικώς ενάγων κατά την διαδικασία που ολοκληρώθηκε την 14^η Νοεμβρίου 2007, ημερομηνία κατά την οποία δημοσιεύθηκε η Απόφαση υπ' αριθμόν 1/2007 του Εφετείου

ΥΠΟΘΕΣΗ Ρ. κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

της Κω. Επομένως διήρκεσε τουλάχιστον οκτώ έτη και για τους τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

(β) Η διαδικασία ενώπιον των αστικών δικαστηρίων

25. Η περίοδος προς εξέταση άρχισε την 14^η Σεπτεμβρίου 2000, ημερομηνία κατά την οποία ο προσφεύγων προσέφυγε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και ολοκληρώθηκε την 24^η Μαΐου 2012, ημερομηνία κατά την οποία εκδόθηκε η απόφαση του Αρείου Πάγου υπ' αριθμόν 838/2012. Επομένως διήρκεσε περίπου ένδεκα έτη και οκτώ μήνες και για τους τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

2. Λογική διάρκεια των διαδικασιών

26. Στις παρατηρήσεις της επί του άρθρου 41, η Κυβέρνηση προβαίνει σε χρονολογική ανάλυση των εν προκειμένω διαδικασιών και εκτιμά ότι οι υποθέσεις εν γένει κρίθηκαν εντός λογικών προθεσμιών.

27. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι ο λογικός χαρακτήρας της διάρκειας μίας διαδικασίας εκτιμάται βάσει των συνθηκών της υπόθεσης και αφού ληφθούν υπόψη τα καθιερωμένα κριτήρια από την νομολογία του και συγκεκριμένα η περιπλοκότητα της υπόθεσης, η συμπεριφορά του προσφεύγοντος και των αρμοδίων αρχών, καθώς επίσης και το διακυβευόμενο θέμα του δικαστικού αγώνα για τους ενδιαφερόμενους (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων *Μιχελιουδάκης κατά της Ελλάδος*, υπ' αριθμόν 54447/10, 3 Απριλίου 2012 και *Γλυκατζή κατά της Ελλάδος*, υπ' αριθμόν 40150/09, 30 Οκτωβρίου 2012).

28. Το Δικαστήριο εκδίκασε κατ' επανάληψη υποθέσεις, που εγείρουν παρόμοια θέματα με αυτό της εκδικαζόμενης

ΥΠΟΘΕΣΗ Ρ. κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

υπόθεσης και διεπίστωσε την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε στις προαναφερόμενες αποφάσεις *Μιχελιουδάκης* και *Γλυκατζή*).

29. Το Δικαστήριο σημειώνει, ότι οι παρούσες υποθέσεις δεν παρουσίαζαν κάποια ιδιαίτερη πολυπλοκότητα. Επιπροσθέτως, το Δικαστήριο δεν επισημαίνει κάποιο στοιχείο ικανό να στηρίξει την συνευθύνη του προσφεύγοντος στην παράταση των διαδικασιών. Βάσει της σχετικής νομολογίας, το Δικαστήριο θεωρεί, ότι εν προκειμένω, η διάρκεια των διαδικασιών εκδίκασης ήταν υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

30. Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

31. Ο προσφεύγων παραπονείται επίσης για διάφορες άλλες διαδικασίες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, οι οποίες δεν συνδέονται με τις διαδικασίες της κρινόμενης υπόθεσης. Φαίνεται πως παραπονείται για την ευθυδικία αυτών των διαδικασιών. Ισχυρίζεται, εκτός των άλλων, ότι κινδυνεύει να απελαθεί προς την Αλβανία. Εντούτοις, το Δικαστήριο επισημαίνει, ότι αυτές οι αιτιάσεις είναι ανακόλουθες και εντελώς αστήρικτες.

32. Κατά συνέπεια, αυτές οι αιτιάσεις είναι πρόδηλα αστήρικτες και πρέπει να απορριφθούν κατ' εφαρμογήν του άρθρου 35 §§ 3 α) και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

33. Το άρθρο 41 της Σύμβασης ορίζει:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της

ΥΠΟΘΕΣΗ Ρ. κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

34. Ο προσφεύγων αξιώνει 642.000 ευρώ (EUR) για υλική βλάβη. Ζητά επίσης 5.100.000 ευρώ για ηθική βλάβη, που ενδεχομένως υπέστη.

35. Η Κυβέρνηση αμφισβητεί αυτές τις αξιώσεις.

36. Το Δικαστήριο δεν αντιλαμβάνεται την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της διαπιστωμένης παραβίασης και της επικαλούμενης υλικής βλάβης και απορρίπτει αυτό το αίτημα. Απεναντίας, εκτιμά ότι πρέπει να επιδικάσει στον προσφεύγοντα 6.500 ευρώ για ηθική βλάβη.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

37. Ο προσφεύγων αξιώνει επίσης 18.850 ευρώ για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη, στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστικών αρχών. Προσκομίζει επίσης διάφορα τιμολόγια, το περιεχόμενο των οποίων δεν διευκρινίστηκε.

38. Η Κυβέρνηση αμφισβητεί αυτές τις αξιώσεις.

39. Το Δικαστήριο δεν αντιλαμβάνεται την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της διαπιστωμένης παραβίασης και των εξόδων και των δικαστικών δαπανών που αξιώνει ο προσφεύγων ενώπιον των εθνικών δικαστικών αρχών και απορρίπτει αυτό το αίτημα.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

40. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον, να βασίσει το ποσοστό των τόκων υπερημερίας επί του ποσοστού του επιτοκίου της

ΥΠΟΘΕΣΗ Ρ. κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή, ως προς την ελκόμενη, από την υπερβολική διάρκεια των εν προκειμένω διαδικασιών, αίτωση και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης,

3. *Αποφαίνεται*

α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει, να καταβάλλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών, 6.500 (έξι χιλιάδες πεντακόσια) ευρώ, πλέον οποιουδήποτε ποσού μπορεί να οφείλεται ως φόρος, για ηθική βλάβη,

β) ότι από την εκπνοή της εν λόγω προθεσμίας και έως την καταβολή τους, αυτά τα ποσά θα προσαυζάνονται με απλό τόκο, βάσει του ποσοστού του επιτοκίου της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένου κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα της δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στην γαλλική γλώσσα και εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως, την 11^η Δεκεμβρίου 2014, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

Søren Prebensen

Mirjana Lazarova Trajkovska

Ασκών καθήκοντα

Πρόεδρος

Αναπληρωτή Γραμματέα

ΥΠΟΘΕΣΗ Ρ. κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ

Πιστή μετάφραση στην ελληνική από το συνημμένο έγγραφο στην γαλλική.

Αθήνα, 29/12/2014.

Η μεταφράστρια Δέσποινα Κοκολάκη.